

Toetssteen der ware en valse genade

Th. Van der Groe

32. H.C. Zondag 26 & Zondag 27 - Van de heilige Doop

Vr.69. Hoe wordt gij in den Heiligen Doop vermaand en verzekerd dat de enige offerande van Christus, aan het kruis geschied, u ten goede komt?

Antw. Alzo, dat Christus dit uitwendig waterbad ingezet en daarbij toegezegd heeft, dat ik zo zeker met Zijn bloed en Geest van de onreinheid mijner ziel, dat is van al mijn zonden, gewassen ben, als ik uitwendig met het water, hetwelk de onzuiverheid des lichaams pleegt weg te nemen, gewassen ben.

Vr.70. Wat is dat, met het bloed en den Geest van Christus gewassen te zijn?

Antw. Het is vergeving der zonden van God uit genade te hebben om des bloeds van Christus wil, hetwelk Hij in Zijn offerande aan het kruis voor ons uitgestort heeft; daarna ook, door de Heilige Geest vernieuwd en tot lidmaten van Christus geheiligd te zijn, opdat wij hoe langer hoe meer der zonden afsterven, en in een godzalig, onstraffelijk leven wandelen.

Vr.71. Waar heeft ons Christus toegezegd dat Hij ons zo zeker met Zijn bloed en Geest wassen wil, als wij met het doopwater gewassen worden?

Antw. In de insetting des Doops, welke alzo luidt: Gaat dan henen, onderwijst al de volken, dezelve depende in den Naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes; Matth. 28:19. En: Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden; Mark. 16:16. Deze belofte wordt ook herhaald, waar de Schrift den Doop het bad der wedergeboorte en de afwassing der zonden noemt; Tit. 3:5, Hand. 22:16.

1. Het Sacrament van de heilige Doop is dan gericht, om een werking van Gods Geest te zijn tot vermaning en verzekering van alle ware gelovigen (vraag 69), *dat de enige offerande aan het kruis geschied, hun ten goede komt, volgens de belofte van het Evangelie, alzo namelijk, dat Christus in dit uitwendige waterbad ingezet, en daarbij een iegelijk gelovige in het bijzonder toegezegd heeft, dat hij zo zeker met Zijn bloed en Geest van de onreinheid zijner ziel, dat is van al zijn zonden gewassen is, als hij uitwendig met het water, hetwelk de onzuiverheid des vlees pleegt weg te nemen, is gewassen.*

De formele oorspronkelijke instelling van de Doop, zoals de Apostelen en de eerste Christenen die veelszins plachten te bedienen (van welke dit Sacrament in de Griekse grondtaal ook zijn naam ontleent), is *de indompeling*, waardoor de dopeling geheel en al in het water ondergedompeld, en als verstoken en begraven, werd. Op die manier heeft Johannes de Zaligmaker Zelf gedoopt in de Jordaan,

en alzo doopte hij doorgaans ook het andere volk. En zijn Doop is het beginsel en de grondslag van de ingestelde Doop van het Nieuwe Verbond. Doch, naderhand is dit Sacrament (op een Apostolisch voorbeeld, dat wel niet uitdrukkelijk, maar nochtans klaar genoeg in de Heilige Schrift door gevolgtrekking geleerd wordt), gemakshalve door de enkele besprenging met water ook aangevangen bediend te worden, en dat in navolging van de wijze der besprenging, die voorheen onder de wet reeds in gebruik was. Welke besprenging dan van ons moet aangemerkt en gehouden worden, als een verkort verhoog of samentreksel *van de indompeling, die altijd als de eerste en formele grondinstelling van de Doop moet geacht zijn*, alzo dat de dopeling die nu enkel met water besprengd wordt, echter toch wordt aangemerkt, evenals werd hij in het water geheel ondergedompeld. Het is ten hoogste noodzakelijk, dat een ieder zulks in acht neme, teneinde de verborgen geestelijke genade van de Heilige waterdoop alzo beter te verstaan en te geloven. Want ziet, aldus liggen er dan twee zeer Goddelijke verborgenheden in dit hoogwaardige Sacrament opgesloten, te weten *de geestelijke gemeenschap van alle ware gelovigen aan Christus dood en opstanding en de afwassing van de zonden door middel van die gemeenschap, zijnde hun rechtvaardigmaking en heiligmaking*. De formele indompeling nu dient om deze beide grote weldaden van Gods genade levendig te vertonen en krachtig te verzegelen. Want in dezelve heeft als een begraving onder het water en een opstanding uit hetzelfde plaats, benevens een afwassing van de onreinheid van het lichaam welke door dat middel tevens ook geschiedt. Het ene wijst de gelovigen aan, en verzegelt hun de ware gemeenschap aan Christus dood en opstanding, en het andere de geestelijke afwassing van hun zonden, door middel van die gemeenschap. En alzo leert ons de Apostel die geestelijke verborgenheid van de Doop ook duidelijk, waar hij zegt, dat wij met Christus zijn begraven, door de doop in de dood, opdat gelijkerwijs Christus uit de doden opgewekt is, tot de heerlijkheid des Vaders, alzo wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden, Rom. 6:4. Zie ook Kol. 2:12. Dit kan uit de enkele besprenging op zichzelf niet verstaan worden, als wij die niet afleiden uit de oorspronkelijke grond van de indompeling, waarvan zij als een kort begrip en vertoning is. En uit die geestelijke begraving en opstanding met Christus (zoals de indompeling ons die leert en bevestigt), komt nu ook noodzakelijk de geestelijke afwassing der zonden, als het andere deel van de verborgenheid van de Heilige Doop, waarvan de Schriftuur ook gewaagt, Hand. 2:38 en 22:16.

Deze verborgenheid wordt nader opengelegd (Vraag 70), waar ons geleerd wordt, wat het eigenlijk is, met het bloed en de Geest van Christus gewassen te zijn; en niet anders namelijk, dan deze twee grote weldaden:

1. *Vergeving der zonden van God uit genade te hebben, om het bloed van Christus wil, hetwelk Hij in Zijn offerande aan het kruis voor ons gestort heeft*. Dit is de genadige rechtvaardigmaking.
2. *Daarna ook door de Heilige Geest vernieuwd, en tot lidmaten van Christus geheiligd te zijn, opdat wij hoe langer hoe meer der zonden afsterven, en in een godzalig onstraffelijk leven wandelen*. Dit is de heiligmaking.

Van beiden gewaagt de Apostel, 1 Kor. 6:11. Van de ene weldaad hebben wij reeds gehandeld. Van de andere staat nog gehandeld te worden. En beide worden ons hier in de Heilige Waterdoop van God Zelf door Zijn Geest verkondigd en verzegeld. Wat blijkt (Vraag 71) uit de eigen inzetting van de Doop, zie Matth. 28:19 en Mark. 16:15, 16, en uit de herhaling van die Goddelijke belofte door de Apostel, Tit. 3:5 en Hand. 22:16. Zodat een gelovig gemoed dan in het minst aan deze belofte Gods, noch aan deszelfs verzegeling door de Doop, kan twijfelen. Maar het ongeloof zal daar altijd aan twijfelen, al deed God schoon duizend beloften, of al zwoer Hij duizend eden, en al schonk Hij ook duizend Sacramenten. Daarom zijn Gods beloften en deszelfs zegelen maar alleen voor de gelovigen, en niet voor de ongelovigen. Zij dienen wel om het zwakke geloof te versterken, maar niet om het ongeloof weg te nemen. Hoewel God dezelve ook tot versterking en verbreking van het ongeloof machtig is te gebruiken, is dit toch Zijn gewone weg niet. Hiertoe wil Hij eerst Zijn Woord zelf gebruiken, en niet zo zeer de Sacramenten.

Daarom moeten die van ons ook nooit aan ongelovigen gegeven worden, van welke het klaarlijk blijkt, dat zij zodanigen zijn. Wij moeten hen eerst door het Woord bearbeiten en onderwijzen, en recht overtuigen. En zie, als zij aan hetzelve en aan de belofte van het Evangelie nu oprecht geloven, door Gods genade, zoveel, als het ons toegestaan is daarvan te kunnen oordelen, dan moeten wij nu de zegelen van de Heilige Geest ook hangen aan hun geloof. Zo deed de Apostel aan de kamerling: Indien gij van ganser harte gelooft, zeide hij tot hem, zo is het geoorloofd, dat ik u het Goddelijk bondzegel van de Heilige Doop geve; doch anders niet, Hand. 8:37. En uit dit inzicht moeten ook de volwassenen die gedoopt worden, eerst noodzakelijk onderwezen zijn in de leer van het Evangelie, en hun geloof ook belijden. En niet anders is het ook gelegen met het Sacrament van het Heilig Avondmaal, gelijk als daar gezien zal worden.

Vr. 72. Is dan het uiterlijk waterbad de afwassing der zonden zelve?

Antw. Neen het; want alleen het bloed van Jezus Christus en de Heilige Geest reinigt ons van alle zonden.

Vr. 73. Waarom noemt dan de Heilige Geest den Doop het bad der wedergeboorte en de afwassing der zonden?

Antw. God spreekt alzo niet zonder grote oorzaak; namelijk niet alleen om ons daarmee te leren, dat, gelijk de onzuiverheid des lichaams door het water, alzo ook onze zonden door het bloed en den Geest van Jezus Christus weggenomen worden, maar veelmeer, omdat Hij ons door dit Goddelijk pand en waarteken wil verzekeren dat wij zo waarachtiglijk van onze zonden geestelijk gewassen zijn, als wij uitwendig met het water gewassen worden.

Vr. 74. Zal men ook de jonge kinderen dopen?

Antw. Ja het; want mitsdien zij alzo wel als de volwassenen in het verbond Gods en in Zijn gemeente begrepen zijn, en dat hun door Christus' bloed de verlossing van de zonden en de Heilige Geest, Die het geloof werkt, niet minder dan den volwassenen toegezegd wordt, zo moeten zij ook door den Doop, als door het teken des verbonds, der Christelijke Kerk ingelijfd en van de kinderen der ongelovigen onderscheiden worden, gelijk in het Oude Verbond of Testament door de Besnijdenis geschied is, voor dewelke in het Nieuwe Verbond de Doop ingezet is.

Deze dan de rechte leer van de Heilige Doop zijnde, gaat de Catechismus die nader bevestigen, tegen de dwalingen, welke in het Christendom van velen geleerd en staande gehouden worden.

1. Tegen de grove dwaling van de Papisten (Vraag 72, 73), waardoor het gehele wezen van dit heilig Sacrament wordt veranderd en omgekeerd in een valse leer van eigengerechtigheid, ja slimmer zelfs, naardien de Geest daaruit geheel wordt weggenomen en het vlees in de plaats gesteld.
2. En verder ook tegen de dwaling van de Mennonieten, die de Doop van de jonge kinderen der gelovigen tegenspreken, en als ongerijmd en onschriftuurlijk geheel verwerpen. Waar tegen de Catechismus die Goddelijke waarheid krachtig bevestigt (Vraag 74), bijbrengende onder andere, dat de belofte van het Evangelie, van de verlossing door Christus, aan de kleine kinderen der gelovigen even zoveel geschiedt, als aan de volwassenen, uit welchen hoofde hun het zegel van die belofte dan ook noodzakelijk toekomt. Maar omdat een ieder deze verschilzaken bij de uitleggers van de Catechismus en elders genoeg kan nazien, zullen wij ons daarmee hier niet verder ophouden.

Het hoofdsommier van al het gezegde is dan, dat de Heilige Geest door dit heilig Sacrament van de Doop het zwakke geloof van Gods kinderen krachtig ondersteunt en versterkt, hen daarin, als door een Goddelijk waarteken en zegel inwendig aan hun harten vermanende en verzekerende, beide van

hun ware gemeenschap in het geloof aan de Heere Jezus Christus, alsmede aan de heilrijke verdiensten van Zijn dood en Zijn opstanding, en van hun rechtvaardigmaking en heiligmaking, door diezelfde gemeenschap, en aldus van hun waarachtige genadestaat en eeuwige zaligheid, uit Gods barmhartigheid in Christus. Zodat de Heilige Doop dan, voorwaar, een allerheerlijkst en kostelijkst bondszegel van de Heere is voor alle rechtgelovige Christenen tot versterking van hun geloof in de kracht van de Heilige Geest. Maar welke zalige nuttigheid van hen niet anders ontvangen kan worden, dan door een standvastig en oprecht gelovig gebruik van dit onwaardeerbare Goddelijke bondszegel.